

Fóia acést'a ese totu a opt'a dí — dar prenumeratiunile se primescu in tóte dílele.

Pretiuulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.; pentru alte tíeri: pe anu 7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tóte sídiénile si banii de prenumeratiune s'unt de a trámite la Redactiune: Strat'a Ini Leopoldu Nr. 33.

Gur'a Satului in tíer'a tocanariloru.

IV.

In alta dí diminéti'a la 9 óre adunarea s'a deschisu cu solenitatea receruta.

Cu asta ocasiune pentru prima-óra s'a tienutu adunare in pretoriulu inea neterminatu.

Prim'a adunare, care s'a tienutu in pretoriulu Chioariulu a fostu adunare romanésca!

Acést'a inea nu e ce-va minune, cá-ci si celelalte adunári, adeca congregatiunile districtuale, ce se voru tiené in acést'a sala, tóte voru fi romanesci, fiindu cá totu districtulu e romanescu; diferinti'a intre adunarea acést'a si intre cele ce voru urmá de acuma inainte, este numai aceea, cá in acést'a s'a vorbitu — romanesc.

* * *

E bine, candu me dusei la adunare nici prin minte nu mi-a plesnit, cá am sê fiu martoru oculatu si urechiatu la vr'unu martiriu.

Si éta mi s'a intemplat si acést'a nenorocire infricosiatu.

Am asistatu nu numai la unu martiriu, ci la dóue.

Martiriulu celu d'antáiu l'a suferitu vice-capitanulu Filipu, carele — dóra — pentru prima-óra cu asta ocasiune a vorbitu romanesc inaintea unui publicu numerosu, salutandu adunarea in numele districtulu.

Sermanulu! Cum lu-mai treceau sudorile! Mierá mila de elu!

Cu tóte aceste inse de biét'a limba romana mierá si mai tare mila. Cum a mai maltratatu o dlu vorbitoriu! Limb'a nóstra dulce n'a mai suferitu asié — martiriu.

Si acest'a erá martiriulu alu doile.

* * *

Alu treile martiriu este rezervatu pentru redactiunea „Transilvaniei“, — carea va avé sê traduca acést'a vorbire in — romanesc.

* * *

Vini rondulu la alegerea notariloru.

Trebuia sê se aléga si unulu de acolo.

Cine sê fia altulu, decátu protonotariulu districtulu? Elu are pén'a cea mai abila in districtu! Fia dara elu! Sê traiésca Pavelu Dragosiu! — strigara din tóte partile.

Eram curiosu sê vedu pe marele romanu, carele a facutu memorabil'a propunere pentru unu capitanu supremu magiaru.

Unu amicu me si asigurá, cá am sê-lu vedu numai decátu, cá-ci modelulu romanismulu chioeanu se afla in odai'a laterala.

Inse de odata se latí o scire trista, care spu-neu, cá dlu Pavelu Dragosiu repentinu 'se bolnavi atátu de periculosu, incátu fu silitu a merge de locu a casa, si a se culcá in patu, sub perine, sê asude.

Unu blastematu de langa nime inse observá:

— Ce omu cu minte e acestu domnu Pavelu Dragosiu! Elu scie pré bine, cá a scrié unu protocolu romanesc nu e asié usioru, ca si a propune, ca guvernulu si in vítoriu sê lase in Chioaru pe fostulu capitanu supremu magiaru!

* * *

Despre disertatiuni n'am voitu sê scriu nimica; nici n'asiu díce nimica, de cumva unu corespundinte escelentu alu „Gazetei“ n'ar fi escelatu in reportulu seu prin o escelenta — naivitate.

Dinsulu adeca díce, cá fratele Vulcanu in disertatiunea sa „despre poesi'a poporala“ a citatu „din cei mai buni poeti romani.“

As't'a a fostu o mare suprinde pentru mine.
Incâtu sciu eu, Vulcanu n'a citatu nici o vorba din cutare poetu, ci numai si numai poesii populare.

Dar se pôte, câ me insielu, si dlu corespundinte o scie mai bine decâtu mine. Se pôte! Mai alesu, deca corespundintele e atâtu de — escelentu!

* * *

Dupa siodintia iesîramu la preambulare. Mi-erâ curiosu, cum vineau cunoscutii si necunoscutii mei sê se planga la — Gur'a Satului.

Mi-insîrara o multîme de abusuri si pecate nationale, sê se publicu in fôia.

Cum le audîi, asié le si uitai tôte, si nu-mi aducu a minte, decâtu numai de plansôrea ast'a:

— Protopopulu din Bai'a-mare nu pôte suferi pe ardeleni, ci i persecvéza in tôte modurile. Fîi bunu, scrie ceva despre elu, ori in prosa ori in versuri!

* * *

Peste pucinu urmâ banchetulu. La finea acestuia mi-se facu urmatori'a suprinde neasceptata — intr'unu banchetu solemn.

Dlu Vasiliu Dragosiu se apropiâ de mès'a, unde siedeam, si dîse cam aceste:

— Este o datina la noi ca sê cinstimu pe nasii nostri cu ce le place lor mai multu. Noi chioreni, vedindu dara intre noi pe nasiulu nostru Gur'a Satului, care ne-a botezatu de mamaligari, vinimu sêlu cinstimu cu ceea ce doresce elu. Gur'a Satului a scrisu a de-una-di, câ vine la noi sê manance, mamaliga cu compotu de porumbrele. Èta dara ti-aducemu mamalig'a, si ni pare reu, câ cu compotu de porumbrele nu potemu sierbí, de óra-ce acele nu s'au coptu inca!

Si cu aceste unu servitoriu puse inaintea mea unu blidu de mamaliga.

Acést'a gluma nimerita a escitatu cea mai mare vioiciune in publicu, si amu risu toti cu multa placere.

Gustai mamalig'a si imbiandu cu mancarca mea pe toti óspetii, mancara toti, chiar si presiedintele. Apoi sculandu-me, dîsei cam aceste:

— Domniloru! Ve multiamescu pentru cinste, si multiamindu-ve, permiteti-mi sê ve declaru, câ dvóstre intru adeveru v'ati potutu simtî insultati prin numirea de „mamaligari.“ Cum sê fiti dvóstre mamaligari, candu nici nu aveti mamaliga, ci numai — tocana?! Nu poteti fi dara mamaligari, — ci tocanari. Eu ve si promitu aice cu tóta solenitatea, câ in viitoriu in „Gur'a Satului“ ve voiú dá totu-de-un'a numele cuvînciosu de — tocanari. Sê traiésca tocanarii!

* * *

Mai dîsu-am eu inca si altele, cari precum dîce escelentulu corespundinte alu „Gazetei“ „au muiatu tare còrdele bucuriei.“

Intru adeveru eu n'am vorbitu in „hatirulu“ uniunii. Atunce dóra nu s'ar fi muiatu asié tare „còrdele bucuriei“ ale corespundintelui — escelentu.

* * *

E bine, sér'a in balu damele au tocmitu totu ce au stricatu barbatii diu'a.

Ele au vorbitu mai tôte numai unguresce. Erâ o placere a le ascultá.

Eu la inceputu cugetam, câ in balu sunt numai unгурóice, — deci intrebai cu mirare de vecinulu meu:

— D'apoi, frate, cum se pôte aceea, câ intr'unu balu romanescu n'a vinitu nici o dama romana?

— Te insieli, nene Gur'a Satului, mi-raspunse elu, aceste mai tôte sunt romane.

— Ce felu? Sunt aice si romane? Gandeam, câ tôte-su unгурóice, pentru câ vorbescu totu unguresce.

— D'apoi ce sê face, deca tenerii converséza cu ele totu unguresce?

* * *

Intr'aceea in sala erâ pravu colosalu, si nu poteai se gasesci nici cu lamp'a lui Diogene atare arangiatoriu, carele sê asculte caintiele nòstre.

Presiedintele comitetului deja la 10 óre dormiá in bratielu lui Morfeu.

* * *

In alta dí, pe candu me duceam la siodintia, unu plugariu me intimpiná cu o oda „Câtra Gur'a Satului“, — si dupa ce mi-o declamá, incepù sê converseze cu mine totu in versuri.

Usiorimea cu care facea cadintiele aru fi facutu onóre óre si carui poetu.

Frapatu de acést'a suprinde, numai decâtu observai, câ am de a face cu Gur'a Satului din Siomcut'a-mare.

Elu inse protestá, cu tôte câ dinsulu celu pucinu ar avé mai multu simtîu romanescu decâtu realulu Gur'a Satului din Siomcut'a-mare.

* * *

Bine câ la concertu n'au fostu de fatia si episcopi! Ei de siguru s'aru fi necasitu, audîndu cu câtu entusiasmu aplaudá publiculu aceste síre ale mele, — dîcandu câ episcoppii

Au toti avutia, bani,
Dau la buni si la sermani,
Si de óra-ce la noi,
Adi nu mai avem nevoi,
Nici o lipsa, trebuintia,
Câ-ci sunt tôte 'n prisosintia:
Multi se punu, trimitu indata
In o tíer'a 'ndepartata,
Peste munte, peste apa,
Bani la Rom'a pentru — Papa!

* * *

In fine sosl momentulu despartîrii, si dupa ce la 11 óre finiram unu dejunu inceputu la 7, plecai a casa, — ducandu cu mine suveniru dulci.

Si acuma, fratiloru chioreni, ve multiamescu inca odata pentru mamalig'a-tocana, si ve rogu primiti toti salutarea mea si o stringere de mana fratiesca, — si nu ve superati, câ atâtu de multu ve — iubescu!

Gur'a Satului.

Opulu celu mai nou a lui !! Moisi Bota!!

Ghiati'a

infortunata sub gerulu celu mai crancenu s'a topitu.

Erá tempu in lumea larga,
Ochiu de ghiatia preste totu,
Cátu nime potea s'o sparga,
Ci totu insulu stá pre cotu,
Desi póte c'ar fi vrutu
Si vecinulu celu surdu-mutu,
Totusi nu s'a 'ncumetatu.

Bróscele zaceau sub ghiatia,
Nu cutezau a traení,
Baremú ap'a li-e dulcétia,
Ele gemeau a cracní;
Acolo in siucrare
Suspiná ori si care,
Pan' s'a desprimaveratu.

Ghiati'a a tienutu érna lunga,
Mai multi seculi a fostu geru,
Epurii scapau din fuga
Pre ghiatia ca prin fulgeru,
Cá ghiati'a erá grósa,
Cu nea infortunósa —
Fórte iute de cadiutu.

Pescarii cátu spargeau pe dí,
Nóptea éra inghiatiá, —
Si apucandu de mane-dí,
Nu-si mai affau dulcétia.
Pan' ventu de primavéra
Apoi suflandu a véra
Ghiati'a 'n apa s'a topitu.

Ci imprimaveratalu ventu,
Nu-e gluma, ce potere
Sufia austricesculu cuventu
Preste geru cum se cere,
Austrulu suflandu cu sporiu,
Ca dintr'unu mai caldu cuptoriu,
Geru-i dusu, ghiati'a-i sparta.

Cine n'a simtítu ce-e gerulu,
N'are iusiu de-a 'mputá,
Ba, la ce-si mai sparge ceriulu,
Candu nu se póte ajutá,
La scrigiaó'a de pane
Lacomii rabde mane
Pana poi-m'arti sê guste.

La inceputu erá intunerecu,
Pan' a vení lumin'a;
Acuma cáti toti si-petrecu
Pré usioru cu sani'a.
Cine n'a gustatu amaru
Nu se 'ntinda la zaharu,
Cá-i va cadé nodu in gutu.

TANDA si MANDA.

T. Scii ce e nou?

M. Ce?

T. Vine Carolu.

M. Unde?

T. La Pest'a.

M. Si ce dîcu foile unguresi?

T. Tóte striga 'n coru sê nu via.

M. Dîca ele ce le place, Carolu totu va —
vini.

T. D'apoi óre pentru ce sunt acuma asié ma-
nióse foile unguresi pe Carolu? Eu mi-aducu a
minte, cá 'n 1867 candu erá vorba despre venirea
Domnitoriului romanu la Pest'a, tóte foile l'au salu-
tatu cu placere.

M. Pentru cá atunce ele au ganditu, cá pentru
aceea vine Carolu la Pest'a, ca la incoronare sê duca
stégulu Romaniei. Inse acuma. . . .

T. Tîene-ti gur'a!

T. Audi, audi!

M. Ce?

T. Chiar acuma intielesei, cá Carolu a si tre-
cutu prin Pest'a.

M. Si-apoi ce a facutu acolo?

T. A zabovitu numai câte-va minute la dru-
mulu de feru, unde a dejunatu.

M. Ce?

T. Carne ungurésca.

M. Ce? Ce?

T. Scii tu, este o mancare, care se numesce
„Carne ungurésca!“

T. Haid sê mai vorbimu ce-va despre fondulu
Sîncaianu!

M. Despre acest'a nu potomu vorbí nimica.

T. Cum asié?

M. Asié, cá despre starea acestuia numai re-
dactorulu Gazetei ni-ar poté da deslucire, si-apoi elu
nu ni mai spune nimica despre fondulu Sînc-
caianu.

Post'a Gurei Satului.

Fruandia verde lemnu sucitu. Dta esti prop-
copsitu; inse versulu a fostu reu, cátu ferésca Dom-
nedieu. Nu fi dara superatu, cá in focu l'am arun-
catu.

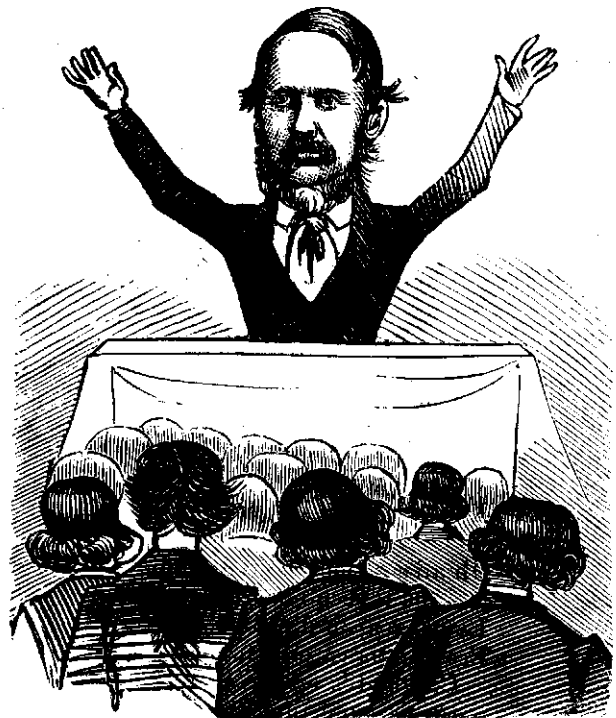
Totu voiú bé . . . mai bine ai si face, decátu
sê poetisedi.

Ce aru fi doritu unele foi ungresci

sê se vorbêsca in Adunarea de la Siomcut'a.

— Domniloru! Tôte ce avemu, ni le-au datu ungurii. Sê traiêsca dara ungurii! Prin aceste declaru adunarea deschisa.

— Vorbindu despre educatiunea femeiloru, am sê spunu din capulu locului, cã detorinti'a mameloru este a vorbi cu copii ungresce.

— Limba! A, nu e ca limb'a ungerêsca! Si angerii in ceriuri vorbescu ungresce. Sê vorbimu dar si noi toti ungresce!

— Din poesi'a poporala vi citezu numai aceste sîre: Totu omulu sê fia omu si unguru! Teremtette!

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoru: Iosifu Vulcanu.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru Nr. 9.